

Demente bejaarden bepalen zelf wat ze doen

Uniek en solidair verpleeghuis

Ouderen in De Herbergier krijgen veel persoonlijke aandacht

Lies begon in 1996 dingen te vergeten. Dat was de ergste tijd, volgens haar man Ron, omdat ze wist dat er iets misging. 'Zij was briljant', zegt hij. Lies was lerares Engels. Vroeger las zij Engelse klassieken. Lies draaide haar hand niet om voor James Joyce, een schrijver die bekend staat om zijn ontoegankelijke boeken.

Nu zit Lies in haar rolstoel, dommelt af en toe in en kijkt zo nu en dan glimlachend naar Ron. Hem herkent ze nog. Dat hun zoon vorig jaar is overleden aan kanker kan ze zich niet meer herinneren. Dus vertelt Ron het haar maar niet meer. Als iemand haar iets vraagt, vormen haar lippen geluidloos woorden. Lies glimlacht dankbaar als iemand haar een boterham met kaas aanreikt.

De afgelopen elf jaar rooiden de twee tachtigplussers het samen. Totdat Ron eerder dit jaar een herseninfarct kreeg, korte tijd later gevolgd door een hartinfarct. Omdat hij niet meer voor haar kon zorgen, ging Lies wonen in een verzorgingshuis voor demente ouderen. Ron mocht daar niet wonen omdat hij niet dement is.

Sinds kort wonen ze weer onder hetzelfde dak. Bij De Herbergier in Arnhem, dat de afgelopen zomer is opengegaan, konden ze allebei terecht. Het is maar tijdelijk totdat hun

huis zodanig is verbouwd dat Ron er weer kan wonen. Werklui verwijderden drempels zodat Ron, die slecht ter been is, er veilig kan lopen. Nu logeert hij in de kamer naast Lies, die wel in de instelling zal blijven wonen. Zodat hij haar nog even kan zien.

Huisdieren toegestaan

De Herbergier ziet er niet uit als een verpleeghuis. De gemeenschappelijke ruimte is geen onpersoonlijke zaal met een aparte voor bewoners onzichtbare keuken. Op de begane

in tegenstelling tot het personeel in andere instellingen, dat witte uniformen draagt, werken medewerkers in De Herbergier in hun eigen kleding. Waar andere verpleeghuizen geen huisdieren toestaan, is dat hier geen punt. Kitten Karel en labrador Kees lopen door de woonkamer – idee van de leiding.

De zorgkosten worden betaald uit het zogeheten persoonsgebonden budget waar zorgbehoevende ouderen aanspraak op kunnen maken en dat de overheid ter beschikking stelt. Voor de appartementen, die ze zelf mogen inrichten, betalen de bewoners huur. De grotere appartementen, van zestig vierkante meter, kosten meer. Maar, zegt gastheer Adriaan Koenen, 'zeven van de vijftien appartementen zijn voor mensen met alleen AOW'. Omdat sommige bewoners meer betalen, kan meer zorg worden ingekocht voor de minder draagkrachtige bewoners.

De Herbergier maakt geen hogere kosten dan andere zorginstellingen, schat Koenen. Er zijn amper overheadkosten, er werken bijvoorbeeld geen duurbetaalde managers. Koenen en zijn partner Gherina van der Vuurst runnen de instelling. Zij verdienen minder dan leidinggevenden in een verzorgingshuis. Samen met de puberzoon van Van der Vuurst wonen ze in een appartement in het pand.

Hierdoor zijn de kosten relatief laag en kunnen in De Herbergier ongeveer evenveel mensen werken als er bewoners zijn (zie kader). Volgens Koenen zijn de verzorgers productiever. Waar zij in andere instellingen uren kwijt zijn aan rapportages schrijven en een koffie- en lunchpauze, werken de medewerkers in De Herbergier

veel effectiever. Rapportages zijn kort, en gegeten en gedronken wordt er samen met de bewoners.

Na het ontbijt zitten op deze dinsdagochtend om elf uur nog enkele ouderen aan de eettafel. 'Ik ga zo naar

Ondanks de open voordeur gaan ouderen er niet vandoor

huis'. Bewoonster Elly zegt het met zachte stem, plotseling, maar vastbesloten. Koenen biedt vriendelijk aan met haar mee te lopen. Elly kijkt hem aan, verward. Ze denkt even na en zegt dan: 'Nee hoor, ik kan heus zelf wel mijn huis vinden.' Ze kijkt steels naar de voordeur. 'Ik ga met je mee',

reageert Koenen. Elly zegt stellig: 'Je bent niet helemaal lekker.' Na een paar minuten te hebben gekletst met een vriendin, is ze het gesprek met Koenen alweer vergeten.

Verhuizen naar een verpleeghuis valt dementerende ouderen zwaar, zij vergeten namelijk regelmatig dat ze er wonen. En kondigen plotseling aan naar huis te willen gaan, niet wetend dat ze al thuis zijn. Ondanks dat de voordeur niet op slot zit, gaat er geen oudere vandoor. Voordat ze bij de deur zijn aangekomen, zijn de bewoners al vergeten dat ze weg wilden.

Bewoner Alfred fluistert: 'Ik ga even naar de deur. Vijf minuutjes maar. Je zegt toch niets he?' Na belooft te hebben dat niet te zullen doen, houdt de journalist Alfred in de gaten. Hij loopt richting deur en slaat onderweg af naar het zitgedeel-

grond is een grote woonkamer met comfortabele banken en een open keuken met rode kasten.

De gezamenlijke maaltijden – de ouderen kiezen zelf wat ze willen eten – worden genuttigd aan massieve houten donkerbruine tafels op comfortabele leren stoelen. Twee verzorgenden helpen zestien bewoners tijdens de lunch, pure luxe vergeleken met andere verpleeghuizen waar een medewerker al gauw de zorg heeft over twintig ouderen.

Dagblad
De Pers elke
dag geheel
gratis op uw
kantoor?

Ga naar
www.depers.nl/opkantoor
en vul uw gegevens in.

○○○ Dagblad
De Pers

Meld u nu aan en ontvang
een halfjaarabonnement op
National Geographic of Quest.

Overzicht van vergunninghouders

WEBSITE VEILIGE PIERCINGS EN TATOEAGESTUDIO'S

Op de website www.veiligtatoeeren-piercen.nl is sinds gisteren te op te zoeken welke tatoeage- en piercingstudio's en schoonheidsspecialisten een vergunning hebben. De overheid adviseert een tatoeage, piercing of permanente make-up alleen te laten aanbrengen bij ondernemingen met een vergunning. Sinds 1 juni van dit jaar zijn deze ondernemers verplicht over een vergunning te beschikken.

Geen druppel
Tienduizenden inwoners van het oosten van Zeeuws-Vlaanderen hebben het gisterochtend urenlang moeten stellen zonder water. De storing werd veroorzaakt door een breuk in de waterleiding.

Wat moet er gebeuren, wil ik hier mijn laatste dagen slijten?

Ana Karadarevic

In De Herbergier werken ongeveer evenveel verzorgenden als er ouderen zijn. Toch zijn de kosten ongeveer hetzelfde. GER LOEFFEN/HH

De leiding was de eerste twee maanden dag en nacht beschikbaar

brand in Volendam mogen in instellingen geen echte kerstbomen staan, vanwege de brandveiligheid.

Koenen en zijn partner Van der Vuurst wilden weg uit Nederland. Ze waren al op zoek naar woonruimte in een mediterraan land. Toen las Koenen in de krant dat ondernemer Hans van der Putten een paar zocht om een nieuw soort verpleegtehuis te runnen (zie kader). Koenen en zijn partner spraken met Van der Putten en werden zo enthousiast van zijn plannen voor een kleinschalig verzorgingshuis, dat ze het plan om te emigreren uitstelden.

Koenen en Van der Vuurst gingen zo begeistert aan de slag dat ze de eerste twee maanden continu aan het werk waren. Inmiddels plannen ze af en toe bewust vrije tijd in. Aanvankelijk waren zij zelfs 's nachts oproepbaar. Inmiddels werkt in De Herbergier een nachtverpleegster.

De niet-demente bewoner Ron is blij dat er 's nachts personeel is. 'Onlangs ging ik 's nachts de kamer uit om naar het toilet te gaan. Lag er bij terugkomst ineens een vreemde vrouw in mijn bed.'

De namen van de bewoners zijn om privacyredenen gefingeerd.

te. Hij dwaalt een tijdje door de ruimte om na een kwartier weer aan tafel te komen zitten. Als een bewoner wil wandelen, dan

helpt een verzorger hem in zijn jas en gaan zij op weg. Zij gaan naar een stadstuin in de buurt of naar een winkel. Wil een bewoner even bood-

schappen doen? Geen probleem. Een van de verzorgers schiet in haar jas (er werken vrijwel alleen vrouwen) en gaat de straat op met de oudere. Dit klinkt niet bijzonder, maar is het wel afgezet tegen de praktijk in andere instellingen waar ouderen amper buiten komen vanwege een tekort aan personeel.

hij De Herbergier opende, was divisie-locatiemanager bij een verzorgingshuis. 'Ik vroeg me af: wat moet er gebeuren, wil ik hier mijn laatste

Verzorgenden in De Herbergier eten en drinken samen met de bewoners

dagen slijten?' Koenen probeerde veranderingen door te voeren, maar liep steeds tegen allerlei overheidsregels aan. Een voorbeeld: 'Sinds de

Ondernemen in de zorg

Hans van der Putten wilde een warmere, persoonlijkere omgeving voor zijn gehandicapte zoon Thomas dan de reguliere instellingen. De reclameman opende in 2002 het eerste Thomashuis, vernoemd naar zijn zoon. Twee zorgondernemers, een echtpaar, streven in het huis naar verdere ontplooiing van de bewoners in een beschermde omgeving. De salarissen en rekeningen worden betaald uit het persoonsgebonden budget dat bewoners op de rekening van de firma storten. Inmiddels zijn er 43 naar de vorig jaar overleden

Thomas vernoemde franchise-ondernemingen in heel Nederland. Van der Putten heeft in de tussentijd drie andere franchiseformules in de zorg geïnitieerd. De meest recente is De Herbergier in Arnhem, dat als experiment fungeert. In het verpleegtehuis werken ongeveer evenveel verzorgenden (achtien, in totaal elf formatieplaatsen) als er bewoners (zestien) zijn. Voor het einde van het jaar gaat er een tweede Herbergier open, in Velp. Inmiddels staan hiervoor ouderen op de wachtlijst.

Slechte beoordeling

De mensen die in De Herbergier werken, besteden veel persoonlijke aandacht aan de gasten, zoals Koenen de ouderen noemt. 'Een stagiaire van een andere zorginstelling vertelde dat ze een slechte beoordeling kreeg omdat ze op een dag slechts zes mensen had gewassen. Hier vinden we het al veel als een medewerker twee mensen wast in diezelfde tijd.'

Koenen (54) werkt al sinds 1972 in de zorg. Zijn laatste functie voor

Geweigerde reiziger deed valse bommelding
NOODLANDING NEDERLANDS VLIEGTUIG OP GRIEKSE BODEM

Een chartervliegtuig van Travel Unie International (TUI) Nederland dat was opgestegen van het Griekse eiland Kos heeft zondagavond in Athene een voorzorgslanding gemaakt na een bommelding. Die bleek afkomstig van een man die vanwege agressief gedrag de toegang tot het toestel was ontzegd. Vermoedelijk gaat het om een Nederlandse vakantieganger. Na veertig minuten vliegen kreeg de Griekse politie een anoniem telefoontje over

een bom aan boord van de Boeing 767-300. Aan boord waren 288 merendeels Nederlandse vakantiegangers. De noodlanding werd gemaakt rond 20.30 uur Nederlandse tijd. In Athene, waar het een uur later is, moesten de passagiers op een afgelegen plek van het vliegveld het toestel verlaten. Nadat de geweigerde passagier had aangegeven dat er geen bom aan boord van het toestel was, kon de reis worden hervat. De man is opgepakt.

WFP
United Nations
World Food Programme
DE OBERNOEST VAN DIT BOEK GEEFT EEN KIND IN MALAWI 3 MAANDEN ETEN!

ALLEMAAL EEN WERELDMAAL

Koop dit bijzondere kookboek en geef een kind in Malawi 3 maanden eten. Het World Food Programme, 's werelds grootste humanitaire organisatie, bestrijdt de honger in de wereld. En u kunt daar aan meehelpen. Door te genieten van de favoriete wereldgerechten van 62 nationale en internationale chefs, gebundeld in het boek **Topkoks voor Thuiskoks**.

€ 9,95

* **Fleurige A2 (1)**
Bermen worden steeds bloemrijker. Het aantal soorten planten langs de rijkswegen is volgens het CBS sinds 2000 verder toegenomen.

* **Fleurige A2 (2)**
Het zijn de soorten die weinig eisen stellen aan hun groeiplaats die weelderig bloeien, zoals de margriet, smalle weegbree en gestreepte witbol.

Topkoks voor Thuiskoks is o.a. verkrijgbaar bij de boekhandel en het postkantoor. Of te bestellen via www.allemaaleenwereldmaal.nl